

หลักสูตร การทำปุ๋ยชีวภาพ จำนวน ๓๓ ชั่วโมง

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านอาชีพใน ๕ กลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย อาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง และสร้างรายได้ที่มั่นคง

อาชีพด้านเกษตรกรรม นับเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรของประเทศ และผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก เนื่องจากหาซื้อง่าย ใช้แล้วเห็นผลรวดเร็ว แต่ในระยะยาวส่งผลให้ดินเสื่อมโทรม รวมทั้งผลกระทบต่อสารตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพของผู้บริโภค การใช้ปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งผลิตจากสารธรรมชาติ เป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมี และการทำปุ๋ยชีวภาพ สามารถทำเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้อีกอาชีพหนึ่ง

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีหลักการดังนี้

๑. เป็นการจัดหลักสูตรด้านเกษตรกรรม ที่มีความยืดหยุ่นด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนใน ๕ ด้าน คือ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิประเทศ ศักยภาพด้านศิลปะวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิต และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์
๒. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้ไม่มีอาชีพ หรือผู้ที่มีอาชีพแต่ต้องการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น
๓. เป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย
๔. เป็นการส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. การจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง

จุดหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีจุดหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สามารถประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพได้อย่างมีคุณธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนดคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการอบรม ดังนี้

๑. ประชาชนผู้ไม่มีอาชีพ
๒. ประชาชนผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๓๓ ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน ๙ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๑.๒ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๑.๓ การสำรวจทรัพยากรในการทำปุ๋ยชีวภาพที่มีในชุมชน
 - ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๒.๑ ประเภทของปุ๋ยชีวภาพ
 - ๒.๒ วัสดุ อุปกรณ์ โรงเรือน ในการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๒.๓ วิธีการในการทำปุ๋ยชีวภาพ/ฝึกปฏิบัติทำปุ๋ยชีวภาพสูตรต่าง ๆ
 - ๒.๔ การนำปุ๋ยชีวภาพไปใช้
 - ๒.๕ วิธีการจัดเก็บ และรักษาคุณภาพปุ๋ยชีวภาพ
๓. การบริหารจัดการอาชีพ การทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๓.๑ การควบคุมคุณภาพการผลิต และบรรจุภัณฑ์
 - ๑) เทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพปุ๋ยหมักชีวภาพ
 - ๒) บรรจุภัณฑ์
 - ๓.๒ การจัดการ/การตลาด
 - ๑) การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า
 - ๒) การกระจายสินค้า
 - ๓) การประชาสัมพันธ์
 - ๓.๓ การวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ
 - ๑) ความต้องการในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ
 - ๒) การบันทึกข้อมูลต้นทุน-กำไร
 - ๓) การแข่งขันในตลาดผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพ
 - ๓.๔ คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
๔. โครงการการประกอบอาชีพ การทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๔.๑ ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๔.๔ การเขียนโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ
 - ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
๒. การศึกษาคูงานจากแหล่งเรียนรู้
๓. เรียนรู้ด้วยตนเอง
๔. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
๕. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้

๑. เอกสารความรู้การทำปุ๋ยชีวภาพ
๒. ใบความรู้การทำปุ๋ยชีวภาพ
๓. ภูมิปัญญา / ผู้รู้
๔. แหล่งเรียนรู้การผลิตปุ๋ยชีวภาพ
๕. ใบงาน
๖. แบบสำรวจ
๗. แบบบันทึกข้อมูลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นายนิติพัฒน์ ทะยานรัมย์)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายวชิรพงศ์ วัฒนพัฒน์จามร)

หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายณัฐพงษ์ ทองหล่อ)

ผู้อำนวยการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแคนดง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ	๑. อธิบายความสำคัญ ในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพได้ ๒. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพได้ ๓. สำรวจทรัพยากรในการทำปุ๋ยชีวภาพที่มีในชุมชนได้ ๔. บอกทิศทางการประกอบอาชีพ	๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ ๑.๒ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การทำปุ๋ยชีวภาพ ๑.๓ การสำรวจทรัพยากรในการทำปุ๋ยชีวภาพที่มีในชุมชน ๑.๔ ทิศทางในการประกอบอาชีพ	๑.๑ ศึกษาข้อมูลเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ ๑.๒ สำรวจทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพที่มีในท้องถิ่น ๑.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มและสรุปองค์ความรู้ ๑.๔ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปราย ทิศทางความก้าวหน้า และพัฒนาอาชีพการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลางแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติความคุ้มค่า และความต้องการของตลาด	๒	๔
๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ	๑. อธิบายเกี่ยวกับปุ๋ยชีวภาพ ประเภทต่าง ๆ ได้ ๒. จัดเตรียมวัสดุ – อุปกรณ์ และโรงเรือนในการทำปุ๋ยชีวภาพได้ ๓. อธิบายขั้นตอนและสามารถปฏิบัติการทำปุ๋ยชีวภาพสูตรต่าง ๆ ได้ ๔. ให้คำแนะนำ และใช้ปุ๋ยชีวภาพได้	๒.๑ ประเภทของปุ๋ยชีวภาพ ๒.๒ วัสดุ อุปกรณ์ โรงเรือนในการทำปุ๋ยชีวภาพ ๒.๓ ขั้นตอนการทำปุ๋ยชีวภาพ และฝึกปฏิบัติทำปุ๋ยชีวภาพสูตรต่าง ๆ ๒.๔ การนำปุ๋ยชีวภาพไปใช้ ๒.๕ วิธีการจัดเก็บ และรักษา	๒.๑ ศึกษาเอกสารใบความรู้เกี่ยวกับประเภทคุณสมบัติและการทำปุ๋ยชีวภาพ ๒.๒ วิทยากร/ภูมิปัญญาให้ความรู้ภาคทฤษฎี ๒.๓ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ โรงเรือน ๒.๔ ปฏิบัติการทำปุ๋ยชีวภาพ ๒.๕ ปฏิบัติการนำปุ๋ยชีวภาพไปใช้ การจัดเก็บ และรักษาคุณภาพ	๓	๑๐

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	อย่างถูกต้อง ๕. เก็บและรักษาคุณภาพปุ๋ยชีวภาพได้	คุณภาพปุ๋ยชีวภาพ	๒.๖ จัดบันทึกผลการเรียนรู้ และนำเสนอผลการเรียนรู้ ๒.๗ วิทยากร/ภูมิปัญญา ตรวจสอบผลงาน ให้ข้อเสนอแนะ ๒.๘ สรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อเนื่อง		
๓. การบริหารจัดการการอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ	๑. วางแผนควบคุมคุณภาพการผลิตและออกแบบการบรรจุปุ๋ยชีวภาพได้ ๒. จัดทำฐานข้อมูลลูกค้าที่เป็นปัจจุบันได้ ๓. วางแผนและปฏิบัติการกระจายสินค้า และประชาสัมพันธ์ได้ ๔. วิเคราะห์ตามต้องการในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และการแข่งขันในตลาดผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพได้ ๕. บันทึกข้อมูล ต้นทุน - กำไรได้ ๖. ประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพด้วยความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม	๓.๑ การควบคุมการผลิตและบรรจุภัณฑ์ - เทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพปุ๋ยหมักชีวภาพ - บรรจุภัณฑ์ ๓.๒ การจัดการตลาด - การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า - การกระจายสินค้า - การประชาสัมพันธ์ ๓.๓ การวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ - ความต้องการในการใช้ปุ๋ยชีวภาพ - การบันทึกข้อมูล ต้นทุน-กำไร - การแข่งขันในการตลาดผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพ ๓.๔ คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ประกอบการอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ	๓.๑ ศึกษาดูงานสถานประกอบการทางการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ ศึกษาประเด็น การควบคุมคุณภาพการผลิต บรรจุภัณฑ์และการตลาด ๓.๒ วิทยากร/ภูมิปัญญาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการตลาด การประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ ๓.๓ ฝึกปฏิบัติจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า แผนการกระจายสินค้า และการประชาสัมพันธ์ ๓.๔ ฝึกปฏิบัติ วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ปุ๋ยชีวภาพ การจดบันทึกต้นทุนกำไร และศึกษาสภาวะการแข่งขันในตลาดปุ๋ยชีวภาพ ๓.๕ นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม ๓.๖ วิทยากร/ภูมิปัญญา ให้คำแนะนำ ๓.๗ สรุปองค์ความรู้ เรื่องช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะการประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ เพื่อ	๒	๕

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			เตรียมเสนอโครงการและแผนการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ		
๔. โครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ	<p>๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้</p> <p>๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้</p> <p>๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>๔. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>๕. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ดีตามองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>๖. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและ ถูกต้องได้</p> <p>๗. ประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพได้</p>	<p>๔.๑ ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ</p> <p>๔.๒ ประโยชน์ของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ</p> <p>๔.๓ องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ</p> <p>๔.๔ การเขียนโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ</p> <p>๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการการประกอบอาชีพการทำปุ๋ยชีวภาพ</p>	<p>๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>๔.๓ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>	๒	๕

